

3. Козловська І. М. Теоретико-методологічні аспекти інтеграції знань учнів професійної школи (дидактичні основи). Львів : Світ, 1999.– 302 с.
4. Кулішов В. С. Теоретичні і методичні аспекти проведення інтегрованих занять у закладі професійної освіти на засадах компетентнісного підходу : навч.-метод. посіб. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021.– 68 с.
5. Рудницька Н., Тарнавська Н. Дидактична суть інтеграції та способи її реалізації в процесі навчання математики в закладі дошкільної освіти та початковій школі. *Молодь і ринок*. 2018, № 7 (162). С. 46–51.

ПЕТУХОВА Любов,

докторка педагогічних наук, професорка, деканеса Педагогічного факультету Херсонського державного університету,

КОЗАК Вікторія,

здобувачка вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» Херсонського державного університету

НОВІ ГОРИЗОНТИ ПЕДАГОГІКИ: ЯК ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЗМІНЮЄ РОБОТУ ВЧИТЕЛЯ

Ключові слова: штучний інтелект, оптимізація діяльності вчителя, цифрова трансформація, початкова освіта, педагогічні інновації, методична підтримка, експериментальне дослідження.

Анотація:

У тезах розглянуто можливості оптимізації професійної діяльності вчителя початкової школи засобами штучного інтелекту. Проаналізовано переваги та виклики впровадження ШІ в освітній процес, зокрема в аспекті автоматизації рутинних завдань, персоналізації навчання та підвищення

ефективності педагогічної взаємодії. Описано результати експериментального дослідження, що підтверджують зацікавлення учителів і позитивне сприйняття ШІ з боку учнів. Обґрунтовано потребу в методичному супроводі для забезпечення якісного й етичного використання цифрових технологій в освітньому середовищі.

У контексті цифрової трансформації освіти питання оптимізації професійної діяльності вчителя набуває особливої актуальності. Згідно з Концепцією «Нова українська школа», сучасний педагог має бути не лише джерелом знань, а й фасилітатором, наставником, організатором освітнього середовища, що передбачає високий рівень цифрової компетентності та відкритість до інноваційних підходів [1].

Одним із ключових інструментів цифрової модернізації освіти є штучний інтелект (ШІ). Його впровадження в педагогічну практику стає важливим етапом на шляху до персоналізованого, адаптивного й ефективного навчального процесу. У такому контексті діяльність учителя потребує оновлення методів, підходів та технічного забезпечення з урахуванням можливостей і викликів ШІ.

Штучний інтелект у сучасній освіті: переваги для вчителя

Інтеграція ШІ в освітній процес відкриває перед учителем низку переваг. Насамперед ідеться про автоматизацію рутинних процесів: створення тестів, перевірку завдань, складання планів уроків, підбір дидактичних матеріалів. Інструменти на основі ШІ, як-от мовні моделі, генератори візуального контенту чи сервіси персоналізованого навчання, значно економлять час та підвищують якість підготовки до занять.

Згідно з дослідженням В. В. Лапінського, «використання штучного інтелекту в освітньому процесі дає змогу не лише заощадити час учителя, а й підвищити якість освітніх послуг шляхом персоналізації навчання» [2, с. 38].

Завдяки ШІ педагоги можуть забезпечити диференціацію та індивідуалізацію навчання, підлаштовуючи зміст завдань до потреб і рівня

розвитку кожного учня. Також спрощується зворотний зв'язок, який може надаватись автоматизовано у формі коментарів, підказок або оцінювання.

Проблеми та виклики впровадження ШІ в діяльність учителя

Попри очевидні переваги, впровадження ШІ в діяльність педагога супроводжується низкою викликів. Насамперед ідеться про порушення академічної доброчесності, коли учні (або самі педагоги) використовують ШІ для створення відповідей, рефератів чи навіть навчальних матеріалів без належного аналізу й осмислення.

Також постає питання етичного характеру. За словами С. І. Пономарьова, «у педагогіці ключову роль відіграє людський фактор, і автоматизація процесів не повинна знеособлювати освітній діалог чи нівелювати емоційний зв'язок між учнем і вчителем» [4, с. 24].

Крім того, низький рівень цифрової компетентності частини вчителів, а також обмежене технічне забезпечення шкіл у сільській місцевості гальмують повноцінне впровадження ШІ в освітній процес [3].

Перспективи оптимізації діяльності вчителя засобами ШІ

Успішне використання ШІ в педагогічній практиці залежить від наявності методичних рекомендацій, відповідного навчання вчителів та науково обґрунтованої системи впровадження інструментів штучного інтелекту в шкільну освіту.

З метою дослідження реального стану впровадження та сприйняття ШІ в освітньому процесі нами було проведено експериментальне дослідження на базі Браїлівської гімназії Жмеринського району Вінницької області. У ході дослідження було опитано 10 учителів та 27 учнів.

Отримані результати засвідчили, що:

- 80 % учителів висловили зацікавлення у використанні інструментів ШІ;
- 60 % з них зазначили потребу у спеціальних тренінгах;

- понад 70 % учнів позитивно оцінили досвід використання цифрових освітніх платформ із елементами ШІ.

Отже, експеримент підтвердив актуальність використання ШІ та необхідність подальшої методичної підтримки педагогів.

Висновки:

Штучний інтелект є не просто інструментом, а викликом і можливістю для сучасного вчителя. Його впровадження в педагогічну діяльність сприяє оптимізації освітнього процесу, підвищенню ефективності та персоналізації навчання. Водночас важливо забезпечити етичну, правову та методичну підтримку цього процесу, щоб нові технології працювали на благо учня, учителя й освіти загалом.

Список використаних джерел:

1. Концепція «Нова українська школа» (схвалена МОН України 27.10.2016 р.). – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
2. Лапінський В. В. Штучний інтелект як інструмент трансформації освітнього середовища // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2023. – № 2 (90). – С. 35–42.
3. Гуржій А. М., Семеріков С. О., Татусь Н. О. Цифрова трансформація освіти: виклики, можливості та перспективи // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2022. – № 3. – С. 3–10.
4. Пономарьов С. І. Етичні виклики використання штучного інтелекту в сучасній освіті // Педагогічна думка. – 2023. – № 1. – С. 22–27.